WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. — Ч. 204. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го ЖОВТНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 25, 1962 No. 204. VOL. LXIX.

БЛЬОКАДА КУБИ ПОЧАЛАСЯ І ЇЇ ПІДДЕРЖУЮТЬ УСІ АМЕРИКАНСЬКІ ДЕРЖАВИ ТА ВЕЛИКА ЧАСТИНА СВІТУ; ЗДА ВИСТУПИЛИ В РАДІ БЕЗПЕКИ З ОБВИНУВАЧЕННЯМ ПРОТИ МОСКВИ ЗА БЕЗУПИННУ АГРЕСІЮ, ЛАМАННЯ ЧАРТЕРУ О. Н. І МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ТА ПРОВОКАЦІЮ НА КУБІ; ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ВІЙСЬКОВЕ ПОГОТІВЛЯ НА ВСІХ КОНТИНЕНТАХ.

БЛЬОКАДА КУБИ ПОЧАЛАСЯ О ГОДИНІ 10-ій 24-го ЖОВТНЯ

Вашингтон. — 23-го жовтня Президент підписав Проклямацію про бльокаду Куби, яка починається в середу 24-го жовтня о 10 год. перед полуднем за східнім літнім часом. Після 10 години американські літаки і кораблі затримуватимуть всі ті кораблі, які пливуть до Куби та робитимуть ревізію, чи не везуть вони туди офензивного матеріялу. До офензивного матеріялу зараховується: ракети, які випускається із землі до цілей на землі; бомби; ракети, що їх випускається з повітря; керовані ракети; воєнний матеріял до вище згаданої зброї; механічні й електричні влаштування, потрібні до вище згаданої зброї. Після підписання Проклямації Державний Департамент вислав її копії до столиць всіх держав, і одночасно передано копії амбасадорам у Вашингтоні. Згідно з міжнародним правом всі держави мусять бути повідомлені про заряджену бльокаду. Держава, яка переводить бльокаду, мусить так само трактувати кораблі всіх держав, які везуть офензивний матеріял до Куби. Кожний корабель буде контрольований, і коли він вистиме зброю, то дістане наказ завернути або плисти в іншому напрямі; якщо цього не захоче зробити, то його ескортуватимуть до американського порту до — „дальшого зарядження". Коли б чужий корабель не хотів виконувати наказів, тоді, згідно з зарядженням Президента, можна буде проти нього вжити сили. Секретар оборони МекНамара повідомив про те, що припинено відпустки у фльоті і що продовжується службу вих моряків, які могли бути звільнені з військової служби. Це зарядження обов'язує на час кубинської кризи.

Збройні сили ЗДА переймуть 25 совєтських кораблів, що пливуть до Куби

Вашингтон. — Протягом вівтірка й середи американські літаки вислідили 25 совєтських торговельних кораблів, які прямують до Куби, не змінюючи свого курсу. Згідно зі заявою секретаря оборони Роберта С. МекНамари американські збройні сили, вислані для встановлення бльокади проти достав зброї для Куби, одержали наказ перейматі і зупиняти ці кораблі й у випадку їхнього спротиву стріляти до них, а то й затоплювати їх. Водночас із цим МекНамара сповістив, що він продовжив час служби для офіцерів і вояків фльоти і корпусу морської піхоти на необмежений час. Проголосив свою заяву МекНамара на пресовій конференції, відбутій у вівторок 23-го жовтня увечер після промови през. Кеннеді. Американське командування сподівається зустрічі американських кораблів, висланих на Карібські води, із совєтськими, що пливуть до Куби, протягом найближчих 24 годин.

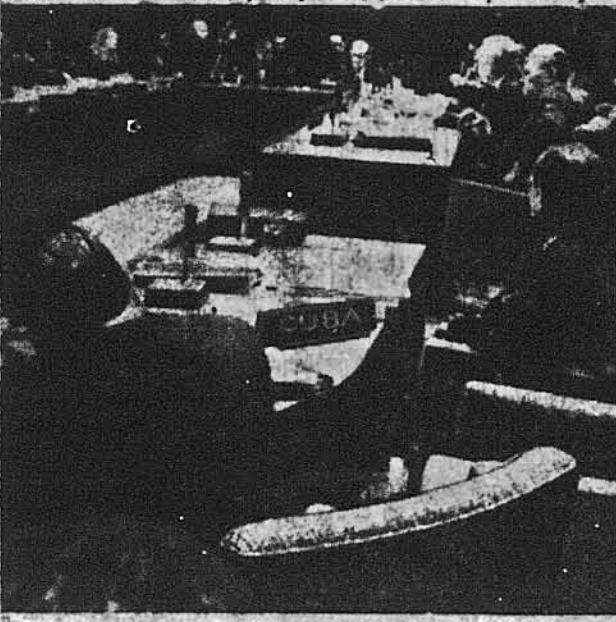
Айзенгавер підтримує Президента в кубинській кризі

Геттисбург, Па. — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер закликав 23-го жовтня американців підтримати президента Кеннеді в теперішній кризі у зв'язку з комуністичною загрозою з Куби. Але він одночасно домагався, щоб республіканці вели таку виборчу кампанію, яка дозволила б виграти вибори 6-го листопада. — „Ми підтримуємо Президента в закордонній кризі, казав Айзенгавер, але не є обов'язком підтримувати його, коли він діє, або промовляє, як голова своєї партії". Айзенгавер сказав також, що республіканці мають право запитувати та пізнавати, як воно дійшло до теперішнього стану навіть в ділянці закордонної політики. Аналізувати теперішню кризу можна буде аж тоді, коли вона перейде до історії — казав колишній президент.

На чому юридично базується „кварантана" проти Куби

Вашингтон. — Президент у своєму розпорядку з понеділка 22 ц. м. в справі Куби не вжив слова „бльокада", тільки „кварантана". Коментатори звертають на це увагу, пригадуючи, що в міжнародному праві бльокаду вважається за ворожий акт і вона спрямована проти держави, з якою країна, яка переводить бльокаду, стоїть у стані війни. ЗДА не є на воєнній стопі з Кубою і Президент не вимагає від Конгресу проголошення Кубі війни. Тому властиво нема тієї правної передумови для бльокади в міжнародно-правному розумінні. Зате в цьому випадку, як і в „нормальній" бльокаді мусить тією „кварантаною" мусить стояти така збройна сила, яка всилі перевести її. коли ж Президент загрозив, що кораблі, які везуть агресивну зброю на Кубу та не захочуть піддатись ревізії і контролі на широких водах, — то така можливість входить якраз в поняття морської бльокади, стосованої супроти „ворога". Так звана „пацифістична" бльокада в міжнародному праві зм'ягшує поняття бльокади: вона тоді не є „актом війни" тільки „близько війни". Проголошений розпорядок през. Кеннеді базується на 6-ій статті Міжамериканського договору про взаємну асисту в Ріо де Жанейро 1947 року, відомого коротко, як „Ріо - Пакт". Однак всі коментатори погоджуються, що інтерпретація того, що це є „бльокада", що її переводять воєнні кораблі якоїсь держави, є дуже плавка і неясна.

Рада Організацій Американських Держав одноголосно підтримує ЗДА в справі Куби

Під час спеціяльної сесії Організації Американських Держав, яка відбулася у Вашингтоні і, на якій державний секретар Дін Раск з'ясував загрозу для Західньої Гемісфери збоку озброюваної Совєтами в далекосяжні ракети Куби, Рада цієї Організації заявила свою підтримку для започаткованої ЗДА колективної акції проти Куби, зокрема для проголошеної президентом Кеннеді бльокади цього острова. В цій сесії не взяв участи представник Куби і його місце залишилося порожнє.

Американські Латинські Держави 23-го жовтня всіми голосами вирішили підтримати американську бльокаду Куби. За цей внесок голосували представники 19-ох держав, а стримався тільки представник Уругваю. Організація Американських Держав має 20 членів, і представник ЗДА вніс резолюцію про підтримку бльокади. Державний секретар Дін Раск був присутній на зборах, де виступав в тому дусі, щоб всі латинські країни Америки виступили солідарно проти комуністичної загрози з Куби. Навіть Бразилія і Мехіко, які давніше вважали те все, що діється на Кубі за внутрішню кубинську справу, тепер виступили проти Кастра і підтримали резолюцію про бльокаду Куби. Дві країни предложили свою поміч при здійснюванні бльокади. Аргентина заявила, що воєна може приділити для цілей бльокади літаконосець, кружляк і фльотилю нищильників. Венесуеля запропонувала для бльокади фльотилю нищильників та літаки. Представник Державного Департаменту конферував із амбасадорами Англії, Франції і Західньої Німеччини, щоб вирішити справу совєтського натиску на Західній Берлін, бо передбачається, що СССР може торгуватися в справі Куби, об'єднуючи її із справою Німеччини.

Кастро проголосив повну мобілізацію; називає президента Кеннеді піратом

Кі Вест, Флорида. — Кубинський прем'єр Фідель Кастро проголосив повну мобілізацію всіх родів своїх збройних сил і 23-го жовтня ввечері виголосив войовничу промову, в якій назвав піратом президента Кеннеді. Кастро казав в телевізійній промові, що хто хоче переводити контролю зброї на Кубі, той мусить прийти на Кубу, щоб воювати. Він твердив, що кубинська зброя є дефензивною, але Куба не буде легкою жертвою чужого імперіялізму, бо „ми знатимемо, як себе боронити". На думку Кастра американська бльокада Куби є порушенням міжнародного права. Кубинський диктатор погрожував ЗДА, і сказав, що бльокада „це найнебезпечніша авантюра від закінчення другої світової війни".

Під знаком роковин здавленого Москвою зриву до волі на Мадярщині

Ню Йорк. — Саме в тому часі, як американський представник в Раді Безпеки Об'єднаних Націй, амбасадор Адлей Стівенсон, читав довгий акт обвинувачення проти Москви за безупинну агресію та безпощадну розправу проти кожного прояву волі, перед будинком Об'єднаних Націй відбувалася демонстрація в шості роковини кривавого здавлення Москвою мадярського зриву до волі. До демонстрантів прилучилися також кубинські, українські та інші антикомуністи. Раніше, того ж дня перед полуднем, відбулася в приміщеннях Фундації Карнеґі 101-ше з черги зібрання Асамблеї Поневолених Европейських Націй, з виступами колишнього президента Арґентини Евґенія Арамбуру, сенаторів Джевітса та Кітінґа, конґресмена Галлаґера та ряду інших видатних американських і міжнародних діячів, нав'язуючи теперішню спровоковану Москвою кризу в справі Куби до кривавого здушення московськими танками мадярського зриву до волі шість років тому. Сенатор Джевітс підкреслив, що ствердження президентом ЗДА Джаном Ф. Кеннеді факту, що совєтський уряд з його головним диктатором Нікітою Хрущовим на чолі брешуть та підступно ведуть свою агресію на світову скалю, не дає вже іншого виходу із теперішньої міжнародної кризи, як тільки остаточну розправу з кольоніяльно - імперіялістичною й агресивною совєтською системою. Поневолені нації Европи — говорив сенатор Джевітс — віддавна знають злочинний характер Совєтського Союзу та його володарів, але щойно тепер це пізнають народи світу, включно з американським. Промовець вважає, що Москва, йдучи на агресивну провокацію на Кубі, здавала собі справу з можливої реакції ЗДА на ці провокації, як також мусіла здавати собі справу з однодушної підтримки американського народу та всіх американських держав для оборонних заходів уряду ЗДА. І тому промовець вважає, що Москва вже провокує нову світову війну, або задумала провокації на Кубі як диверсію для відвернення уваги Америки і світу від якогось іншого свого агресивного лайдацтва, можливо в Берліні або якійсь іншій частині світу. Проте, подібного злочину, як його допустилася Москва в Мадярщині шість років тому, вона вже ніколи не зможе повторити безкарно. Українців репрезентував на цьому зібранні екзекутивний віце - президент УККА Иосип Лисогір.

РАДА БЕЗПЕКИ РОЗГЛЯДАЄ ОБВИНУВАЧЕННЯ ЗДА В СПРАВІ КУБИ

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй у вівторок пополудні почала дебати над гострим конфліктом довкола проблеми Куби. З'єдинені Держави просили ще в минулий понеділок скликати Раду Безпеки негайно, але Валеріян Зорін, який акуратно є в цьому місяці головою Ради Безпеки, свідомо перетягнув скликання засідання аж до вівтірка пополудня, щоб в міжчасі вплинули туди також дві скарги проти ЗДА: совєтська і кубинська. Сам Зорін, на самому початку засідання, в характері представника СССР закинув Америці порушення чартеру Об'єднаних Націй та проводження „піратської дії" на водах Атлянтику. Він заповів зголошення „вета" проти американської резолюції та від себе зголосив резолюцію, щоб Совєтський Союз, ЗДА і Куба негайно перевели конференцію „задля нормалізації ситуації" та щоб ЗДА негайно перервали бльокаду Куби. Про сутній закид збоку Америки щодо створення на Кубі совєтської ракетно - атомової бази — Зорін узагалі не говорив. Він назвав тільки загально американські закиди — „цілком невірними". Зате представник Америки Адлей Стівенсон поклав ввесь натиск у своїй промові на те, що Куба стала совєтським воєнним „мостовим причілком" та що вона служить, як знаряддя, у совєтському імперіялізмі „загортати по кусневі" одну територію за другою. Стівенсон назвав теперішній кубинський уряд „совєтською маріонеткою" та відчитав одностайну резолюцію 19 членських держав Організації Американських Держав, підтримуючу акцію Америки проти Куби. Кубинський представник Маріо Гарсія Інкавстеґуі лаявся проти Америки, як „агресора" та представляв Кубу, як ніби невинну жертву американського імперіялізму. Совєтофільська група невтральних країн в ОН, так звана „група Казабляники" — Марокко, Малі, Об'єднана Арабська Республіка, Гана і Гвінея, плюс Альжир — звернулись до генерального секретаря ОН У Танта, щоб той закликав ЗДА, СССР і Кубу не робити нічого, що погіршило б ситуацію. Первісну думку, щоб У Тант візвав ЗДА до припинення бльокади Куби, ті держави закинули, здавши собі справу, що такий заклик безвиглядний. Рада Безпеки складається з 11 членів, з яких 5 є постійними і мають право „вета". ЗДА, Британія, Франція, Вільний Китай, Ірляндія, Чіле і Венесуеля, мабуть, голосуватимуть за американську резолюцію, яка закликає до вислання на Кубу міжнародної Комісії, яка ствердила б, яка офенсивна зброя знаходиться там, і припильнувала знищення тієї зброї. СССР і Румунія будуть проти тієї резолюції, а Об'єднана Арабська Республіка і Гана, мабуть, стримаються. Коли СССР зголосить „вето", тоді ЗДА передадуть цю справу на Генеральну Асамблею, де „вето" не обов'язує.

Британія підпорядкує свої кораблі американській морській контролі

Париж. — Колишній державний секретар за Гаррі Трумана, Дін Ачесон, був викликаний до Вашингтону в минулий понеділок для нарад у Білому Домі в справі заходів проти Куби й узброювання її Совєтами в ракети та атомові бомби, і зараз після того відлетів до Парижу, де він, ще того самого дня звітував про ситуацію у Вашингтоні і розпорядок Президента на скликаній надзвичайній Раді НАТО. Те засідання почалось в 10 год. вечора і тривало поза північ. За твердженням кореспондентів, усі члени Атлантійського пакту заявили своє зрозуміння для становища Америки та висловили свою солідарність. Найбільше застережень щодо обмежування свободи мореплавби походить з британського боку, але британські власті буцім-то погодились вже на ревідування британських кораблів, які плистимуть на Кубу, американськими воєнними кораблями. Британці твердять, що вони ніколи не везли і не везтимуть зброї на Кубу та що ті компанії, які відбирали вантаж з совєтських портів для Куби, відмовились вже робити це. Тому британський уряд заспокоює своє громадянство і торговельні кола, що американська бльокада Куби не пошкодить британсько - кубинським торговельним взаєминам.

Ввесь світ цікавиться тільки конфліктом довкола Куби

Париж. — В усьому світі настало збентеження та схвилювання внаслідку проголошення Америкою бльокади Куби з натяком на можливість дальших рішучих заходів, які зліквідували б загрозу, існуючу від совєтських атомових ракет на Кубі. Британія і Західня Німеччина були першими західньоевропейськими державами, які заявили свою повну солідарність з З'єдиненими Державами. Зрештою, Рада 15-ох держав Організації Атлянтійського пакту прийняла до відома рішення Америки, а головне командування НАТО поставило в стан бойової готовости збройні сили НАТО у зв'язку з можливістю совєтської „відплатної акції" у вигляді бльокади Берліну. Також Японія видала надзвичайні накази своїм збройним силам, проголосивши водночас солідарність з З'єдиненими Державами. Те саме стосується Австралії, Нової Зеляндії і Філіппін. Еспанський голова держави генерал Франсіско Франко мав висловитись про звернення президента Кеннеді до американського народу з минулого понеділка: „Дуже добре, тільки замало і пізно". Марокканський міністер закордонних справ поїхав до Мадриду: Еспанія і Марокко не належать до НАТО і Марокко зберігає невтральність, але обидві держави у випадку світової війни опиняться в тій самій ситуації з уваги на своє географічне положення.

МОСКВА ВІДКИДАЄ ОБВИНУВАЧЕННЯ ЗДА І ПОГРОЖУЄ

Москва. — Совєтський Союз відповів на бльокаду Куби Америкою — лайкою і погрозами. Проголошена у вівторок 23-го жовтня ц. р. довга заява совєтського уряду оскаржує Америку привичною комуністичною фразеологією в імперіялізмі супроти Куби та в „піратстві" на широких водах океану. Совєтська заява побудована так, наче б Америка напосілась знищити неприємний їй кубинський режим і тому під фальшивим аргументом ніби - то якоїсь загрози збоку Куби — задумує тепер перевести там збройну інтервенцію та допускається „воєнного акту" бльокади. Совєтська заява ні словом не згадує про найголовніший закид, зроблений на адресу Совєтів і Куби у зверненні през. Кеннеді 22-го ц. м., а саме, про перетворення Куби в совєтську атомово-ракетну базу, а тільки скромно твердить, що „на просьбу кубинського уряду", щоб ніби Куба могла боронитись проти войовничої Америки, Совєти постачали їй виключно лише оборонну зброю. Совєти заперечують Америці право переводити морську бльокаду Куби та ревідувати на відкритому морі чужі кораблі, й заперечують будь - кому право перевірювати стан узброєння Куби й нищити будь-яку її зброю. Водночас Совєти повторюють давні свої нахвалювання, що Америка не є наймогутнішою збройною силою у світі, бо такою силою є тепер ніби Совєтський Союз. Проте Совєти запевняють, що вони перші не обкидають Америку далекобійними ракетами, поки Америка не розпічне „агресії". У тому випадку СССР погрожує своїми ракетами. Водночас Совєти заявляють, що передають Раді Безпеки Об'єднаних Націй скаргу проти Америки за порушення чартеру Об'єднаних Націй. Чи совєтський уряд дав наказ своїм кораблям, які є в дорозі до Куби, продовжувати подорож, — чи він додав тим кораблям воєнно-морську охорону та як ті кораблі будуть поводитись, коли заступлять їм дорогу американські воєнні кораблі і літаки — про все це в совєтській заяві нема згадки. За вістками американської преси — в дорозі до Куби знаходиться 25 совєтських кораблів. Чи між ними є і великий вантажний корабель „Полтава", який, мабуть, спеціяльно пристосований для перевозу ракетних викидень, — покищо не відомо.

Індонезія і Альжир готові знищити Катангу в Конґо

Леопольдвіль. — Індонезійський і альжирський уряди повідомили центральний уряд Сиріля Адулі в Конґо, що вони готові прислати свої війська для воєнного походу проти конґолійської провінції Катанґи, щоб примусити її президента Мойсе Чомбе вирektися своєї самостійности та включитись в одностайну конґолійську державу з автономними провінціями. Генеральний секретар Об'єднаних Націй виготовив чи пак апробував плян злагоди, за яким були визначені тверді терміни щодо ступневої інтеґрації Катанґи. Мойсе Чомбе ці терміни вже знехтував. Однак ЗДА є проти риґористичної поведінки супроти Мойсе Чомбе, на яку настоює згаданий конґолійський прем'єр Сиріль Адуля, вважаючи, що краще мирно позискати Мойсе Чомбе для порозуміння, хоч би й із спізненим терміном. Цю м'ягкість американського уряду використовує совєтський амбасадор Сергей Менчіков для очорнювання Америки, як непевного і зрадливого союзника. Тим часом уряд Сиріля Адулі взагалі може невдовзі впасти, бо проти нього об'єднались різні парляментарні фракції. Конґолійський парлямент зійдеться 5 листопада і тоді рішиться його доля. Якщо впаде Сиріль Адуля, то до влади можуть прийти в Конґо звеличники вбитого прем'єра Патріса Люмумби: радикальні націоналісти - централісти, які орієнтувались на допомогу збоку комуністів.

Сенатор Кітінґ на 6 днів скорше від розвідки повідомляв про совєтські бази

Вашингтон. — Преса пише про те, що сенатор - республіканець із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінґ ще 10-го жовтня ц. р. говорив в Сенаті про те, що СССР розбудовує на Кубі бази для таких керованих ракет, які можуть летіти до ЗДА і аж до Зони Панамського каналу. Президент Кеннеді заявив тоді, що він не має доказів на те, але 6 днів пізніше, це значить 16 жовтня Центральна Розвідча Агенція повідомила Президента, що СССР дійсно розбудував бази для ракет, і Президент 22-го жовтня зарядив бльокаду проти Куби. Сенатор Кітінґ і давніше говорив про совєтську будову військових влаштувань на Кубі, але президент Кеннеді заявив був на пресовій конференції, що Кастро розбудовує дефензивні влаштування, а не офензивні.

В АМЕРИЦІ

● **Секретар рільництва** Орвілл Л. Фріман, промовляючи у Філядельфії до 2,000 громадських діячів із 13-ох північно-східних стейтів, закликав їх використовувати фарми на відпочинкові райони. Він казав, що деякі фарми продукують надвишку харчів для урядових магазинів, і краще було б, щоб вони могли служити людям як відпочинкові парки, де були б трава і дерева.

● **Летунство** назначило 10 своїх старшин, які будуть вишколуватися як космічні пілоти й інженери. Між ними є два майори Ніл Р. Гарланд і Т. Д. Бенефілд та 8 капітанів.

● **Совєтський амбасадор** до Бразилії Ілля Чернишев пішов купатися на пляжу в Ріо де Жанейро і, плаваючи в забороненому місці, втонув. Він добре вмів плавати, але струм потягнув його під воду, і рятункова сторожа змогла витягнути його тіло. Він був амбасадором в Бразилії від лютого цього року.

У СВІТІ

● **У Південному В'єтнамі** велика військова операція державного війська, разом коло 5,000 вояків, перекидуваних з місця на місце 20 американськими гелікоптерами, скінчилась невдачно. Впродовж тижня не вбито більше, як 40 комуністичних повстанців і не знищено ніодного з їх центрів. Пояснюють це тим, що південні в'єтнамці в масі неприхильно ставляться до диктаторського і назадницького режиму Нго Дінг Дієма, що вправді користується підтримкою збоку Америки, але не слухає її порад щодо реформ.

● **В Об'єднаних Націях** азійсько - африканські країни, яких є 55 — якраз половина всіх членських держав, натискають на атомові великодержави на припинення атомових експериментів. 30 отаких невтральних держав зголосили відповідний внесок. ЗДА зголосили в цій самій справі інший внесок, який теж є за припинення таких експериментів, але під контролею, якої не хочуть Совєти.

● **Новий режим в Ємені** офіційно признав, що Об'єднана Арабська Республіка прислала туди „нові єгипетські війська" та „велику військову силу" з допомогою режимові. Республіканський уряд Абдуллаха ель-Саляля виправдує єгипетську поміч ніби тим, що Сауді Арабія і Йорданія активно помагають скиненому внаслідку революційного перевороту єменському імамові - королеві.

● **Індія мала в 1961 році 440** мільйонів населення. Рахуючи, що в 1916 р. Індія нараховуватиме 480 мільйонів населення, Фондація Форда передбачила конечність 100 до 110 мільйонів тони зерна для Індії. Але індійські фахівці вирахували чотирикратну цифру. За роки 1921-1951 населення Індії збільшилось на 100 мільйонів душ. Раптовий приріст населення є тепер одною з найглибших турбот і найтрудніших проблем для індійського уряду й парляменту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Історичне рішення

Усі, що слухали в минулий понеділок 22-го жовтня через радіо - телевізію промову президента Дж. Ф. Кеннеді, відчували подих історії. Проголошені ним заходи проти Куби Фіделя Кастра не є американською збройною інтервенцією. Вони не є навіть повною бльокадою Куби, бо президент Кеннеді виразно зазначив, що заведена ним „кварантанна" не шкодитиме „життьовим інтересам" кубинського народу, себто не перешкоджатиме довозові на Кубу харчів і інших предметів щоденного вжитку чи господарської ужитковости. Що більше, він говорив увесь час проти „агресивної" зброї, тож невідомо, чи контрольні американські кораблі на Атлантику й Карібському морі не будуть перепускати, наприклад, такої стрільної зброї, яка не підходить під поняття „агресивної". Щоб замаркувати, що ЗДА не хочуть війни, Президент відразу передав справу на Раду Безпеки Об'єднаних Націй і на Раду Об'єднання Американських Держав, себто двох міжнародних колективів, принципово ворожих всякій воєнній акції. А все ж рішення президента Кеннеді таке поважне, що воно мусить вплинути на дальший хід історичних подій.

Історичне значення постанови, що її прийняв президент Кеннеді, в тому, що оце вперше від часу останньої світової війни З'єдинені Держави явно й одверто, не словом, а ділом, виступили безпосередньо проти совєтської імперіялістичної експансії. Активна участь Америки в боротьбі проти комуністичних партизанів в Греції й Південному В'єтнамі, збройний виступ Америки проти інвазії в Кореї били тільки посередньо в Совєтський Союз, бо безпосередньо й формально американці боролися проти місцевих чи імпортованих комуністів, а не проти російського імперіялізму. Заснування Атлантійського пакту й інших військово - політичних союзів, як Центрально - Азійський Союз (СЕНТО) чи Південно - Азійський (СЕАТО) — це були оборонні акти, підписувані здебільша за конференційним столом. Також проломлювання совєтської бльокади Берліну в 1948 - 49 рр. було насправді актом американської добродійности супроти населення Берліну, якому грозив голод. Тепер справа цілком інакша: заповіджено контролювання совєтських кораблів і завертання їх назад, якщо вони везтимуть на Кубу офенсивну зброю; заповіджено затоплювання тих кораблів у випадку їхнього спротиву; заповіджено негайну збройну відплату не проти Куби, а проти Совєтського Союзу, якщо Куба Фіделя Кастра зважиться на будь-яку зачіпну акцію. Також внесення, зголошене Америкою перед Радою Безпеки, не є академічного характеру: воно вимагає зліквідувати доставлену вже на Кубу агресивну зброю, зліквідувати існуючі там атомово - ракетні бази. Очевидно, що СССР зголосить проти всякої такої постанови в ОН „вето", і очевидно також, що згода Совєтів на контролювання їх кораблів американськими кораблями була б страшним ударом по совєтському престижеві. Рішення Америки, спровоковане розбудовою Куби у совєтську воєнну базу, не дозволяє Америці завернути назад, бо це було б рівнозначне з капітуляцією.

Президент Кеннеді виступив у понеділок не проти Куби Фіделя Кастра, а проти Совєтського Союзу. Американський президент уперше відкинув делікатну фразеологію, таку прикметну для американської дипломатії, і назвав „брехнею" заяви Хрущова та Громика в справі довозу совєтської зброї на Кубу. Вперше публічно з найвищого місця ствержено злу волю Совєтів. Большевицькі диктатори, йдучи слідами всіх диктаторів у всесвітній історії, перетягли струну. Річ не в тому, що ліквідація Фіделя Кастра є вже питанням короткого часу. Річ у тому, що з понеділкової заяви президента Кеннеді логічно виходить конечність також ліквідації джерела всього міжнародного лиха, яким є большевицька Москва.

Хрущовські регабілітації

Протягом цього року в СССР відбулася політична регабілітація цілого ряду знищених за режиму Сталіна комуністичних діячів і провідників, будівничих совєтського режиму. На сторінках „Правди" й „Ізвєстій" появилася низка статтей про „вірних соратників Леніна" і „відданих борців за справу комунізму", „стійких вояків" жовтневої революції. Так, уперше по багатьох роках мовчання, підсовєтські громадяни мали змогу дізнатися про інколи й цілком заслужений кінець багатьох чекістів і комуністів, що прокладали свій шлях до влади і почестей з допомогою кривавого терору, по трупах своїх дійсних і уявних противників, передусім з безневинного населення. В такий спосіб регабілітовано політично як щирих комуністів, „несправедливо" зліквідованих Сталіним: відомого маршала Блюхера, грузинського комуніста Авеля Єнукідзе, вірменина Семена Аршаковича Тер-Петросяна, або Камо, „людину ленінської гвардії" Карла Яковича Бавмана, записаних криваво в історії України Йону Якіра, Яна Гамарника, Павла Постишева, провідника й ідеолога українських комуністів М. Скрипника та ін.

Рівночасно з цим, протягом останніх років мала відбутися в СССР також регабілітація ряду видатних ідеологів і діячів компартії, знищених у висліді голосних у другій половині 30-их років московських показових процесів — Ніколая Бухаріна, Алексєя Рикова, Карла Радека - Собельсона, Михайла Томського, Григорія П'ятакова і деяких інших. Регабілітація ця не політична, бо Хрущов і його соратники бояться визнати за правильні висловлювані колись цими знищеними лідерами й теоретиками думки і погляди, але тільки легальна, значить, обмежена відкликом судових обвинувачень у зраді, шпигунстві й саботажах, що за них вони гинули, і признанням відшкодування родинам знищених. Застосовує хрущовський режим і легальну чи пак судову регабілітацію виключно до колишніх комуністів, заслужених для совєтського режиму.

Коментуючи регабілітації останньої категорії, значить, легальні, світова преса висловлює вимогу регабілітувати також і всіх досі виключених з-під „привілею" регабілітації, особливо ж усіх жидівського походження комуністів — названих вище Троцького, Зінов'єва та Каменєва, і заявляє, що поки це не буде зроблене, то Хрущову не вдасться замкнути сторінок найжахливішого періоду в історії Совєтського Союзу.

Такі вимоги і ствердження цілком довільні, суб'єктивні і дуже далекі до правильної оцінки ведених тепер у Совєтському Союзі заходів. Найперше вони не беруть до уваги факту, що здійснювані за Сталіна чистки, масакри, репресії не стосувалися якогось обмеженого кола партійних діячів. Тисячами, а то й сотками тисяч розстрілювано, депортовано на знищення по тюрмах і концентраційних таборах рядових підсовєтських громадян — інтелігентів, робітників, селян. Про регабілітацію цих знищених криваво й безоглядно справжніх таки народних мас не було досі й згадки ні у виступах Хрущова, ні в тих чи інших регабілітаційних енунціяціях. Тому не може бути й мови про якісь „зміни на краще" в Совєтському Союзі, бо ж там, якщо й регабілітують деякі одиниці із знищених — то все це тільки комуністи, вірні і віддані виконавці доручень і політики не лише Леніна, але й кривавого Сталіна.

Потруге, автори „побожних побажань" на адресу Хрущова і його колективного керівництва забувають пригадати факт, що співучасниками злодіянь Сталіна були не тільки відсунені тепер від влади Молотов, Маленков, Каганович, але був ним теж і Хрущов, який разом із названими входив до Сталінового „спецсектору", і сам не тільки виконував Сталінові доручення, але й підюджував його до чисток і масакр. Усе це записано в історії, і співвідповідальности за злочини Сталіна і свої власні Хрущов не спекається навіть регабілітацією — Троцького.

„МІЙ НЕЗАБУТНІЙ БАТЬКО"

(Слово Наталки Бандери на процесі в Карльсруге, 15. X. 1962)

Наталка Бандера, дочка сл. пам. Степана Бандери, виступила на процесі в Карльсруге, після промов прокурорів і адвокатів - співобвинувачів. Вона виголосила своє слово в німецькій мові 15-го жовтня 1962-го року, саме в третю річницю смерти свого Батька. Нижче подаємо її слово в українському перекладі.

Високий Суде!

Дозвольте мені, як членові родини мого замордованого Батька Степана Бандери, в заступстві моєї Мами Ярослави Бандери, висловити Високому Сенатові подяку за уділення мені слова. З уваги на твердження обвинуваченого в його зізнаннях, що він під час своєї діяльности в КГБ був переконаний, начебто мій Батько був зрадником України, я хотіла б представити мого Батька таким, яким я його ношу в глибині мого серця.

Якраз сьогодні минає три роки, коли мій Батько помер в дорозі до лікарні. За свідченням підсудного, мій покійний Батько був підступно замордований з допомогою отруйної зброї.

Це не перше і не єдине убивство в нашій родині. Майже вся родина мого покійного Батька і моєї Матері загинула з руки ворога. Мої батьки походять з греко - католицької священичої родини. Саме в той час головно священики та вчителі розбуджували національну свідомість українського народу, передусім же селянства. Батько моєї Мами, о. Василь Опарівський, був польовим священиком Української Армії під час першої світової війни і загинув в бою проти поляків. Моя бабуся, тоді ледве 20-річна, залишилася сама з двома дітьми — моєю мамою Ярославою і її братом Левом — і мусіла як учителька пробиватися крізь життя. Як учителька вона також причинилася до національного освідомлення українського селянства.

І моя бабуся і мій дядько Лев загинули під час другої світової війни. У зв'язку з викраттям одного атентату, поляки, після довшого в'язнення, розстріляли мого невинного дядька. Ми ніколи не довідалися, в яких обставинах загинула моя бабуся; ми знаємо тільки те, що її замордовано, коли вона повернулася з Польщі до свого рідного села.

Мій покійний Батько так само походив із священичої родини. Він мав трьох братів і три сестри. Його мама, а моя бабуся, померла молодою на сухоти і залишила свого чоловіка, а мого дідуся о. Андрія Бандеру з 7-ма дітьми. Мій дідусь о. Андрій Бандера виховав своїх дітей в релігійному і національному дусі, так що вони вже як студенти включилися в боротьбу за визволення України.

Двох братів мого Батька Василя і Олексу — закатовано під час другої світової війни в концтаборі Авшвіц, а мого дідуся з його найстаршою донькою вивезли большевики на Сибір.

Після ув'язнення мого Батька в кацеті Саксенгавзен моя Мама восени 1941-го року приїхала зі мною, тримісячною дитиною, до Берліну, щоб бути недалеко свого чоловіка. Наша родина жила в дуже важких умовах, що дуже послабило нерви моєї Мами. Від того часу, коли мого Батька німці випустили з кацету і він почав організувати Закордонні Частини ОУН, ми мусіли постійно ховатися, щоб не викрито місця нашого замешкання. Місцями нашого перебування в Німеччині й Австрії до 1948-го року були Берлін, Іннсбрук, Зефельд, Мюнхен, Гільдесгайм, врешті самотня хата в лісі поблизу Штарнберґу.

В самотній хаті в лісі наша родина (в 1947 р. нас було вже троє дітей) жила в одній кімнаті, де не було навіть електрики. В той час ми, діти, довго хворіли на коклюш й кір і були недоживлені. Я ходила тоді до сільської школи в Зекінгу і, маючи лише шість років, мусіла щоденно відбувати шість кілометрів дороги через ліс.

В 1948 - 1950 роках ми жили без нашого Батька, під прибраним прізвищем в таборі для українських утікачів біля Міттенвальду. Батько відвідував нас кілька разів на рік. Я пригадую собі, як одного разу, важко хворіючи на запалення середнього вуха, я запитала Маму, хто є цей чужий пан, який схилився над моїм ліжком і гладить мене. Я цілковито забула свого Батька.

В 1950 - 1954 роках ми жили в малому селі Брайтбрун над Аммерзее, і мій Батько відвідував нас уже частіше, а згодом бував удома майже кожного дня. Проте, моя Мама постійно побоювалася за життя нашого Батька, на яке чигали большевики; так само переслідувала її думка, що він може згинути в нещасливому випадку під час їзди додому. Все ж таки ці чотири роки були найспокійніші та найщасливіші в житті моєї Матері, яка добре почувалася між мешканцями села і зжилася з ними. Щойно пізніше я зрозуміла, що на нас полювали совєтсько - московські репатріяційні комісії та агенти.

Рік 1952 був особливо небезпечний для нас, і ми з Батьком переховувалися протягом кількох місяців у маленькому селі Оберав біля Ґарміш - Партенкірхен. Нещастя хотіло, що всі троє дітей захворіли на запалення залоз і мусіли впродовж двох місяців лежати в ліжку.

Протягом тих чотирьох років ми були цілковито відірвані від українців, і це загрожувало нам, дітям, повним відчуженням від українства. Але мій Батько, не зважаючи на свою відповідальну і виснажливу працю, знаходив ще досить часу для того, щоб вчити мене української історії, географії та літератури, спонукував мене до читання українських книжок. Мій брат і сестра, ще поки пішли до німецької народної школи, маючи 5 чи 4 років уже навчилися читати й писати по-українськи.

В той час я ще не знала, ким був мій Батько, хоч і не могла собі пояснити, чому ми змінили наше прізвище; але я не відважилася запитати про це Батька.

В 1954 р. ми переїхали до Мюнхену, головно тому, щоб заощадити Батькові щоденної небезпечної їзди (80 км.), як теж тому, що тут для дітей кращі можливості вчитися.

Маючи тринадцять років, я почала читати українські газети і читала багато про Степана Бандеру. З бігом часу, на підставі різних обсервацій, постійної зміни прізвища, як теж через факт, що навколо мого Батька завжди було багато людей, в мене виникли певні здогади. Коли раз один знайомий проговорився, то я вже була певна, що Бандера — це мій Батько. Вже тоді я усвідомила собі, що я не смію прозрадити цього моїм молодшим сестрі та братові; було б дуже небезпечно, якщо б малі діти через свою наївність у чомусь проговорилися.

Від 1954 до 1960 року, ще рік по смерті мого Батька, ми жили в Мюнхені.

Мій покійний Батько був утомлений постійною охороною і деколи був необережний. Він твердо вірив, що стоїть під особливою Божою охороною, і говорив: „Якщо мене хочуть сховати із світу, то знайдуть спосіб зліквідувати разом з охороною". Він їздив своїм автом до української католицької церкви, де підсудний вперше його побачив.

Підсудний твердить, що через вагання і докори совісти він не виконав скритовбивства в травні 1959 року. В той час було відомо, що мій Батько особливо загрожений, і тому зміцнено його охорону.

Сьогодні, через три роки по смерті мого Батька, я говорю в першу чергу від імени своєї Мами, яка віддала свою молодість моєму Батькові та своїм дітям.

Я хочу ще повернутися до зізнань підсудного, де він говорить, яким цинічним способом Сергій його заспокоював, кажучи, що діти Бандери будуть йому ще „вдячні" за цей вчинок. Ця цинічна завага вказує на те, що КГБ плянувало схопити нас, дітей, вивезти до Совєтського Союзу, зламати наш опір жахливими засобами, що там сьогодні практикуються, і зробити з нас комуністів, щоб ми засуджували нашого рідного Батька. Саме таким способом пробували виховати на комуніста сина генерала Тараса Чупринки, Головного Командира УПА, який загинув у 1950-му році в Білогорщі, в Західній Україні. Серґеєві мусіло бути ясно, що це єдиний спосіб допровадити нас, дітей, до такого ставлення.

Мій незабутній Батько виховав нас в любові до Бога й України. Він був глибоко віруючим християнином і загинув за Бога та незалежну вільну Україну — за свободу всього світу.

Мій блаженної пам'яті Батько, який усоблював цей великий ідеал, залишиться провідною зіркою всього мого життя, так само життя мого брата, моєї сестри і української молоді.

ОСІННІ ДОВГІ ВЕЧОРИ...

Осінні довгі вечори,
Суворі ночі прохолодні.
Палай же, зоренько, гори,
Продовжуй світлий день
сьогодні.

Не погасай, не поспішай
Імлою вкритись перед тьмою.
Вач, хмари сивої лишай
Півнеба криє пеленою.

Але дарма.
Не прийде тьма,
Аби горіла ти і квітла.
І хай хоч осінь, хоч зима, —
Провіснице тепла і світла,
Гориш ти — й серце не дріма,
Ти квітнеш — і душа
розквітла.

П. ДОРОЩКО

НОВІ ПОШТОВІ МАРКИ ЗДА

11-го жовтня ц. р. президент Кеннеді підписав довго дебатований у Конґресі закон про підвищення поштових оплат на листи і друки. Від 7-го січня 1963-го року оплата за звичайний лист становитиме п'ять центів, а за лист пересиланий летунською поштою — вісім центів. Це вже втретє за нашої пам'яті підвищуються поштові оплати внаслідок постійного дефіциту в поштовому Департаменті, у зв'язку з постійним зростом цін на господарському ринку.

День 7-го січня 1963-го року преса називає „важливою датою" в історії американської пошти. Мільйони громадян цієї країни відчують цю офіційну зміну. Того ж дня широковідому поштову марку вартости чотирьох центів, фіолетної барви, з обличчям президента Лінкольна — заступить нова, п'ятицентова марка, з обличчям першого президента ЗДА, Джорджа Вашинґтона. Дотеперішню летунську поштову марку ціною сім центів заступить нова, з видом Капітолю у Вашинґтоні, з силюетом літака в лівому, горішньому куті марки. Перша поштова марка матиме голубий колір, друга, летунська — червоний.

За старим звичаєм канцелярія генерального поштмайстра подала до відома громадянства ряд цікавих інформацій про найближчу серію поштових марок. Починаючи від 1894-го року поштові марки ЗДА друковано в державній поштовій друкарні під назвою „Бюро Гравюр і Друків" у Вашинґтоні. До того часу їх друковано у різних приватних друкарнях. Від 1894-го року появилося в обіґу понад сімдесят поштових марок з обличчям „батька країни", Дж. Вашинґтона. Загальне число марок, випущених на честь Вашинґтона, становить — 405 більйонів штук. Найновіша поштова марка з його обличчям базована на славній скульптурі роботи французького мистця Джіна Гудона з 1875-го року. Це тому, що, на думку знавців доби Вашинґтона, ця скульптура найбільше подібна до вигляду першого президента — основоположника ЗДА.

Уперше в історії американської пошти цього року буде випущена марка з різдвяною тематикою, вартістю чотирьох центів. Її продаж розпочнеться 1-го листопада в Питтсбурґу, з нагоди річної конвенції Державної Асоціяції Поштмайстрів ЗДА. Це буде традиційний різдвяний символ цієї країни: дві запалені свічечки і ялиновий вінок, перев'язаний червоною стяжкою, з текстом: „Різдво 1962-го року".

Поштовий Департамент подає дві причини такої іновації: 1) Спонукати населення висилати святочні побажання, презенти тощо, тримаючись засади: „купуй і висилай передчасно" і 2) Заохотити мільйонові маси висилачів різдвяних привітів уживати поштові марки „першої кляси", щоб прискорити доставу сезонової пошти, зокрема, на випадок зворотньої пересилки, щоб була можливість доручити її на руки надавця.

Ясна річ, висилка десятків мільйонів різдвяних побажань поштою „першої кляси" збільшить бюджет Поштового Департаменту на неважну суму. Проєкт різдвяного випуску поштової марки виконав рисівник цього департаменту мистець Джім Крефорд, а деякі зміни в тому проєкті зробив його співробітник. Для виконування таких робіт існує при Поштовому Департаменті окрема мистецька колеґія, і лише на її руки йдуть численні замовлення на мистецькі проєкти нових поштових марок.

З нагоди випуску нових поштових марок ЗДА, слід звернути увагу на одну характеристичну марку, яку незабаром випустить Канада. Генеральний поштмайстер Канади проголосив, що 5-го березня 1963-го року появиться поштова марка в нагоди 150-річчя з дня народження сера Казимира Станислава Ґжовського, визначного канадійця польського походження. Таким способом канадійський уряд хоче „вшанувати не лише канадійця польського походження, але також усіх інших канадійців різних рас і походжень, які причинилися до росту і поступу Канади".

Хто був цей Ґжовський, наділений свого часу шляхетським титулом „сера"? Народився він у 1813 році, в Канаду приїхав юнаком. Своїми незвичайними здібностями вибився до того, що став найближчим співробітником та приятелем тодішніх канадійських визвольників - революціонерів, відомих під назвою „батьків Конфедерації". Був визначним інженером - винахідником, будівничим першої канадійської залізничої лінії. За його проєктами і під його наглядом збудовано Міжнародний Міст через Ніяґарський водоспад.

І. Л-ко

В Ємені заповідається затяжна міжарабська війна

Амман. — Йорданський король Гуссейн заявив, що його уряд готов післати збройну допомогу леґальному володареві Ємену, „імамові" Мохаммедові аль-Бадрові, якщо той звернеться за такою допомогою. Водночас йорданський прем'єр Васфі аль-Таль потвердив, що Йорданія стоїть у зв'язку з Савді Арабією щодо подій в Ємені та таврує інтервенцію „деяких сторонніх чинників", які затіяли і перевели єменський державний переворот, що прогнав тамошнього володаря. Це був очевидний натяк на Об'єднану Арабську Республіку, яка підтримала військових змовників, які відразу проголосили республіку і „соціялістичні" реформи. Йорданськ и й король Гуссейн виправдував підтримування єменського володаря фактом, що той останній заповів був широкі реформи у користь народних мас і тому переворот проти нього був насправді ударом по надіях, що їх нарід покладав на свого нового, молодого володаря. Тому, що Об'єднана Арабська Республіка далі висилає до Ємену свої військові відділи, а те саме робить Савді Арабія — то на єменській території може розпалитись затяжна війна між арабами з отих чотирьох країн.

Борис Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(19)

Вона боязко поглядала на забиті дошками високі двері і сумно зідхала, згадуючи Покровський собор у Переяславі з стародавніми, ще з козацьких часів банями і ввесь той далекий, мабуть, уже довіку тепер втрачений для неї рідний край... Проте, як придивилась вона згодом, то й тут, на Узбеччині цій, були і люди хороші, і звичаї добрі. Надто подобалась їй узбецька чемність, а що вже до гостинности узбеків, то годі й казати: такої і на Україні не скрізь побачиш. Хоч до якої хати зайди — скрізь тебе пригостять, почастують чим хата багата. Бо такий тут закон з діда - прадіда, такий звичай цього народу.

Дуже зворушувала Одарку Пилипівну і вдячність узбеків. Скільки разів бувало, що, видужавши від хвороби, узбек чи узбечка приносили на квартиру лікаря кошики винограду, персики, дині, а то й найцінніше, що в них є, — риж; і хоч син категорично забороняв те брати, але Одарка Пилипівна, щоб не образити щирої вдячности людини та на догоду невістці — ніде правди діти — тихенько брала ті подарунки...

От тільки з мовою їхньою — біда старій: нічого й досі не второпає, хібащо на мигах їм пояснить, а в самої не навертається язик на ґерґотливі узбецькі слова. Ні поговорити з доброю людиною, ані слова подяки чи то привіту промовити. А хотілося б! Ой, як часом хотілося старій погомоніти з живою душею, почути слово ласкаве, серце своє розрадити.

Одарка Пилипівна знала, що невістка гордує нею; якщо часом і озветься до старої, то хіба тільки коли наказує щось або ганить свекруху, а нема того, щоб лагідно, як то в людей, поговорити, порадитись про те, про се. Синові за всяким клопотом коло хворих, за паперами й книжками, за невісткою і зрідка за онуком — було не до балачок з матір'ю, та й відколи її Сашко став лікарем, Одарка Пилипівна з своєю малописьменністю та старозавітністю трохи ніяковіла перед своїм ученим сином: їй соромно було, надто при людях, звати його Сашком, коли навіть начальники величали не інакше, як Олександром Івановичем. Де вже старій лізти до нього з своєю простою, немудрою розмовою! Досить з неї і того, що осторонь помилується на нього, потішиться, думаючи, як то високо піднісся її маленький колись Сашко...

Однак, у кибитці, де вона почала тепер брати молоко, їй пощастило розговоритись. Усе подобалось їй у цьому домі: і дві прохолодні кімнати з такими ж глиняними долівками, як на Україні, і охайні полотняні „пашхони"*, що здіймались над ліжками до самої стелі, і щось подібне до нашої ґалерії перед домом, тільки замість скляної зовнішньої стінки тут густо розрослись пишні виноградні лози; а надто подобалась старій господарі дому: ця маленька узбецька сім'я, що складалася з молодшого брата-удівця та двох літніх, видати, й досі незаміжніх сестер.

Брата цілий день не бувало вдома — він працював у колгоспі на бавовняних плянтаціях і тільки ввечері, коли приходила по молоко Одарка Пилипівна, повертався зморений, виснажений спекою, запорошений дорожнім пилом.

Треба було бачити, як обидві сестри, тільки но брат переступав поріг, кидали печене й варене і заклопотано квапились подати йому то свіжої води напитись та вмитись, то рушника, то довгу білу сорочку. „Ну, чисто тобі, як Марта і Марія коло Лазаря!" тишком думала зворушена стара, поглядаючи, як жваво дріботять жіночі ноги під поділками довгих, аж до п'ят узбецьких сорочок, а на спинах цих сорочок то підіймались, то опускались прив'язані для чогось до коси маленькі тягарці. Хоч і чудно було старій, що узбечки ходили в самих сорочках, без спідниць, але, може, саме через ці довгі, патріярхальні сорочки, ці виноградні лози й персикові дерева та білі стіни без призьб, чи то, може, мирний дух маленької злагодженої сім'ї навіював таке: старій здавалось у цьому домі, ніби якимсь чудом її перенесло в ті святі часи, коли на землі між людьми ходив Ісус Христос і, зглянувшись на горе сестер Марти й Марії, воскресив їхнього померлого брата Лазаря.

Умившись та переодягнувшись у чисте, брат сідав їсти й охоче перекидався словом з Одаркою Пилипівною. Він умів трохи говорити по-російському, і стара через п'яте-десяте розуміла його. Сестри, хоч і не знали ні слова по-іншому, але були такі привітні, що Одарці Пилипівні здавалось, ніби вона розуміє їх і без мови. Кожного разу, коли стара приходила до них по молоко, сестри починали метушитись, не знаючи, де її вигідніше посадити, а посадивши, радо частували горнятком свіжого молока, приносили черешень, урюку. Вони ввесь час лопотіли до неї по-узбецькому, і в тому ручаї слів Одарка Пилипівна схоплювала тільки окремі, надто вже ласкаві слова: „апа", „сут", „нан" і догадувалась, що то її, „апу", або сказати б по-нашому — бабу, добрі чужі люди припрошують випити молока з свіжим хлібом. І сама собі в думці стара перекладала, не помиляючись, звернені до неї слова. „Будь ласка! Що хата має, тим і приймає. Просимо!"

І як тоді хотілося розчуленій старій сказати: „Людоньки милі! Як любо на світі жити, коли в хаті згода і приязнь, а не розбрат та колот! Таж і всім можна б отак жити й тішитись. То тільки злому, як писав наш Тарас Шевченко — нема по всій землі безконечній веселого дому".

Та, на свою біду, стара не могла проказати всього того по-узбецькому і журно відповідала коротким „спасибі", „і нащо то ви мене так пригощаєте", „хай вам Бог помага". Вона промовляла це так, як і в Переяславі, — по-українському, бо не можна ж ламати мову й перекручуватись, коли кажеш щирі слова, що линуть від самого серця.

Стара була далека від думки порівнювати, як тут до неї ставляться чужі люди і невістка та син удома, але їй не хотілося йти назад з цієї гостинної господи, і, коли все ж треба було підводитись і гукати Василька, що бавився десь у дворі з цапеням, вона мимоволі зідхала.

Одне тільки бентежило стару: ану ж зайде коли хто з цих добрих людей до неї на лікарняний двір! Ото набереться вона сорому, не маючи змоги при невістці не то почастувати — віддячити добрій людині за її ласку, а навіть і запросити до хати в холодок, як то годиться між людьми...

Та вчора трапилось таке, що тепер старій випала черга стати в пригоді цим добрим людям. Коли вона прийшла ввечері по молоко, брат привітних сестер лежав хворий у ліжку. Лице йому почервоніло й спухло так, що, коли він глянув на неї вузенькими, як щілинки, очима, Одарка Пилипівна не впізнала його. Сестри бідкались коло ліжка, щось лопочучи до брата, з чого Одарка Пилипівна й зрозуміла тільки два слова: „Спиравка керак". Треба довідки. Довідки про хворобу, без якої можуть бути в колгоспі великі прикрості в гарячу літню пору, коли на тій бавовні не обберешся роботи.

Ці слова Одарка Пилипівна добре запам'ятала ще в того дня, коли до них додому в неробочу пору приперся якось здоровісінький узбек з торбою рижу й двома торішніми динями, поклав те все перед Сашком і безцеремонно сказав: „Спиравка керак, доктор!" Сашко дуже розгнівався і, навіть не оглянувши, прогнав того узбека з його простацьким хабарем. Відтоді, коли старій траплялось де чути оте „спиравка керак!", вона сприймала ці слова, як незаперечну ознаку симуляції і хабарництва.

* Пашхона — заслона з тонкої матерії над ліжком проти комарів та москітів.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Увага! Увага!

ЯНҐСТАВН і ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 28-го жовтня 1962 р.

в год. 2:30 по полудні

безпосередньо перед ювілейним бенкетом 230-го Відділу

— відбудуться —

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,

при 914 Franklin Avenue — Youngstown, Ohio

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

місцевостей:

ЯНҐСТАВН, КЕМПБЕЛ, КАНТОН, НЮ КЕСЛ, ШАРОН і ТІТУСВИЛ (Па.),

участь в яких повинні взяти Члени Окружної Управи та відділові Урядовці й Делегати, як репрезентанти наступних Відділів:

72

74 — 115

119 — 140 — 218

230 — 274 — 348 — 386

В Зборах візьмуть участь:

головний предсідник Українського Народного Союзу

Йосип Лисогір

і головний радний — АНДРІЙ ДЖУЛА.

До участи в цих Зборах запрошені всі Члени УНСоюзу згаданих місцевостей, як також і загал Українського Громадянства.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Петро ЛІЩАК, голова — Стефан БУРИЙ, секретар

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

ПЛЕНАРНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Доповідь д-ра Ігоря Шевченка,

проф. Колюмбійського Університету:

„П'ЯТДЕСЯТ ДНІВ НА СІНАЇ".

Доповідь буде ілюстрована.

Засідання відбудеться

в НЕДІЛЮ, 28-го ЖОВТНЯ 1962 р.

в 6-ій год. вечора,

в будинку АКАДЕМІЇ — 206 Вест 100 вул., Ню Йорк.

УПРАВА АКАДЕМІЇ

ЗУСТРІЧ АБСОЛЬВЕНТІВ

УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ в ПОДЄБРАДАХ

та

УКРАЇНСЬКОГО ТЕХ.-ГОСП. ІНСТИТУТУ

— відбудеться —

27-го та 28-го жовтня 1962 р.

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ,

2 Іст 79-та вул. — в НЮ ЙОРКУ.

Початок: в год. 11:00 рано.

У НЕДІЛЮ, 28-го ЖОВТНЯ:

по Службі Божій, у церкві св. Володимира, 160 Вест 82 вул. буде відправлена ПАНАХИДА за тих, що від нас відійшли, а в год. 2:00 по пол., в Українському Інституті відбудеться ЮВІЛЕЙНА АКАДЕМІЯ.

ЗАПРОШУЄМО ГРОМАДЯНСТВО ВЗЯТИ УЧАСТЬ.

КОМІТЕТ

Увага! КЛІВЛЕНД! Увага!

ТОВАРИСТВО „СОКІЛ" — 336 Відділ УНСоюзу в КЛІВЛЕНДІ, Огайо

— святкуватиме —

в неділю, дня 28-го жовтня 1962 р.

50-літній ЮВІЛЕЙ

В церкві св. ап. Петра і Павла на Каледж і в церкві св. Володимира Великого, при В. 11-ій вул. відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

ЗА ПОМЕРШИХ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ.

В год. 1:00 по пол. — в приміщенні при 5839 Ridge Rd., Parma, Ohio

— відбудеться —

БЕНКЕТ

На ювілейному святі буде присутній гол. касир УНСоюзу

РОМАН СЛОБОДЯН.

На Панахиду і Бенкет запрошуємо всіх Членів Відділу та все Українське Громадянство м. Клівленду й Околиці.

„УКРАЇНА НА ДОСВІТКУ ІСТОРІЇ"

Поява наукового твору — це подія, яка цікавить звичайно обмежене число науковців, і тільки рідко трапляються випадки, коли наукова праця викликує широкий відгомін серед громадянства. ллб у пгоеяплмплмоеллллл

І ось власне такий вийнятковий випадок заіснував в останньому часі в нашому громадянстві: видана минулого року Науковим Т-вом ім. Шевченка і заходами окремого Видавн. Комітету монументальна праця проф. Я. Пастернака „Археологія України" знайшла живий і просто небувалий відгук серед нашого загалу — вона не тільки опинилася в багатьох українських домах, про неї говорять при всяких нагодах, вона служить як найкращий подарунок на уродини, новоженцям і т. д.; зацікавилася нею і наша студентська молодь. Де тайна цього широкого заінтересування працею проф. Пастернака, дарма, що вона суто наукова? Відповідь проста: археологія, власне українська археологія це наука про прабуття народу, його найдавніше минуле і як така, вона дає відповідь на кардинальне питання і тоді, коли немає писаних пам'яток — дає відповідь на питання, хто ми і якого ми роду. А нарід, який не знає свого вчора, не знає і не знатиме, як формувати своє сьогодні і своє завтра. А ввесь зміст нашої сучасности — це проєкція в майбутнє. І ось так перекидаємо міст історії — від „сивої давнини" через сучасність у майбуття.

Отак археологія, хоч наука про „мертву" давнину, вона пульсує житим життям, вона воскресає його і в'яже буття народу в величну картину безсмертя нації, що була, є і буде.

Отак „Археологія України" стає настільною книгою української хати, стає книгою самопізнання і книгою оправданої національної гордости.

Появу цієї книги про прабуття нації не даром святкують тепер у нас окремими врочистими зборами, доповідями і академіями. Вслід за іншими містами оце з черги українська громада в Дітройті з ініціятиви Інституту Української Культури влаштовує в себе дня 27 жовтня наукову конференцію з участю НТШ і УВАН, а ввечері широку імпрезу для загалу місцевого громадянства для вшанування автора „Археології" з нагоди 25-річчя його розкопок у столичному Галичі — Крилосі. Вся імпреза відбуватиметься під гаслом „Україна на досвітку історії", а своєрідною атракцією чи навіть сензацією буде статуя - відлив княжки, знайденої проф. Пастернаком в підземеллях собору в Крилосі поруч із мощами князя Ярослава Осьмомисла.

У програмі імпрези є і доповідь самого проф. Я. Пастернака, висвітлювання археологічних пам'яток, а теж читання розділу з нового твору письменника Юрія Тиса п. з. „Крилос". Квартет „Верховина" під кермою п. Олени Глібович співатиме пісні з доісторичних часів. З нагоди 25-річчя відкриття фундаментів собору в Галичі-Крилосі та появи „Археології України" вийде на день свята окремий випуск журнала „Терем".

„Україна на досвітку історії" — це чергова імпреза української громади в Дітройті, імпреза, в якій заговорить мовою величі і краси „сива давнина" як міст через сучасність до величнього майбутнього, яке прийде, як вислід неминучости історичного процесу нації: ми були, ми є і ми будемо!

Б. Д.

● Літак Північно - Західньої Лінії з 95 пасажирів і 7-ох членів залоги і коло місцевости Сітка на Алясці мусів осісти на океані внаслідок злого функціонування пропелера. На щастя всі 102 особи врятувалися, і навіть ніхто не був поранений.

Увага! БОСТОН, Масс. Увага!

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

ПИСЬМЕННИКІВ — ГУМОРИСТІВ

Миколи ПОНЕДІЛКА

та

Івана КЕРНИЦЬКОГО — ІКЕРА

— відбудеться —

у НЕДІЛЮ, 28-го ЖОВТНЯ 1962 року,

у великій парафіяльній залі

ЦЕРКВИ СВ. АП. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО.

ПОЧАТОК: в год. 5:00 по пол.

Доїзд для позаміських: напрямок на Форест Гіл Стейшен (елевейтор по Вашинґтон вул.) дорогами 3, 28, 138, з'їхати по-під елевейтор до Вашинґтон Госпіталь.

Увага! Увага!

МОНТРЕАЛ і ЛЯШІН, Канада

В п'ятницю, 26-го жовтня 1962 року,

в год. 8:00 вечером,

в приміщенні „ПЛАСТУ" — при 4301 Esplanade Ave.

— відбудуться —

ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

Проситься всіх Урядників і конвенційних Делегатів Відділів:

412 — 434, — 447

465 — 471 — 473 — 491.

взяти участь в цих Зборах.

На Зборах буде присутній

директор Канадійської Канцелярії

інж. В. КОССАР.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

М. ГРАБ — голова — Б. МЕЛЬНИК — секретар

Увага! ГАРТФОРД і ОКОЛИЦЯ! Увага!

Заходами Відділу

УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ,

при співучасті Українських Організацій Гартфорду

— влаштовують —

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

у 20-ті РОКОВИНИ ПОСТАННЯ

УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

в неділю, 28-го жовтня 1962 р.

в год. 3:00 по полудні,

в залі ДЖУНЬЙОР ГАЙ-СКУЛ, при Рос-Потнам Ст. в Гартфорді, Конн.

В ПРОГРАМІ:

Конґресмен Джов ЛУПТОН — говоритиме анґ. мовою;

Редактор І. БІЛИНСЬКИЙ — реферат українською мовою;

Український Національний Хор, дир. О. ПРИШЛЯК;

Сценічний монтаж, письменника Л. Полтави п. н. „Армія Волі УПА" у виконанні колишн. артистів Львівського Театру під кер. В. ШАШАРОВСЬКОГО, з участю: артистів: СТЕПОВА, КАРП'ЯК, п-ні КАРП'ЯК, О. ЛЕВИЦЬКИЙ, Я. ПІНОТ-РУДАКЕВИЧ та В. ШАШАРОВСЬКИЙ.

Нашою присутністю у відзначенні 20-их Роковин УПА віддаймо пошану новітнім спартанцям України, впавшим і живим Її Воїнам.

ВІДДІЛ УККА

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

КАРТИН

ІВАНА КУЧМАКА

присвячена Побратимам УСС

та картин **ІВАНА КУРАХА**

— відбудеться —

від 27-го жовтня до 11-го листопада

щоденно, від год. 2:00 по пол. до 8:00 веч.

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ, Інк.

79 вул., ріг 5-ої Еве. — в Ню Йорку, Н. Й.

Надзвичайні успіхи Роми Приймй в Атенах і Женеві

Пишуть нам, що не можна було навіть сподіватися таких успіхів, які мала Рома Прийма в Атенах і Женеві. В обох містах публіка незвичайно вибаглива, а критика гостра і вимагає від виконавця мистецької зрілости. В Атенах публіка щораз з більшим ентузіязмом реаґувала на танки, і після танку під назвою „Жахи війни" чути було на залі голосні оклики захоплення, і балерина 8 разів виходила дякувати за оплески. В Женеві по закінченні концерту ніхто з місця не рушився, всі били і били браво, так, що Рома Прийма змушена була давати наддатки. Критики в часописах є чудові і приносять славу і признання не тільки Ромі, але і українському танковому мистецтву.

„Журналь де Женев" закінчив критику тим, що назвав виступ Роми ґрандіозним, який на довго залишиться в пам'яті глядачів. Рецензенти підкреслюють ориґінальність тематики. В Атенах кілька днів перед концертом прийшли до готелю кільканадцять репортерів на інтерв'ю і при тім фотографували балерину Рому зі всіх боків. З американської амбасади, з культурного відділу, прийшли були відвідати пані Рому та її маму пані Іванну Приймову і забрали їх на візиту до амбасади. В Женеві Рома Прийма виступала на телевізії на дуже добрій програмі, так званих „женевських вістях", де гарно заповідали виступ української балерини.

З Парижу менаджер приїхав був на концерт і заявив, що Рома Прийма може бути горда з того, що публіка так тепло реаґувала на її танки, і що вона дістала такі прихильні критики. І балерина і її мати тішаться з того, що критика добре зрозуміла інтенції Роми, яка хоче танком передати історію, чи почування. Критика пише, що вона є сильна і в драмі і в гуморесці.

Перед Ромою Приймою ще два концерти: у Відні 3-го листопада і 24-го в Парижі. Пані Іванна Прийма довше не могла залишитися в Европі і акомпаніюватимуть інші піяністи. Менаджер подбав про дуже добрих.

Л.

✝

Ділимося з Приятелями та Знайомими сумною вісткою, що 14-го жовтня 1962 року відійшла у Вічність, в одній з паризьких клінік,

сл. п. Анна КОБИЛКО

по батькові САДОВНИЧЕНКО,

на 71-му році життя,

про що повідомляють:

КАТЕРИНА КОБИЛКО-ШТУЛЬ — донька

АСКОЛЬД КОБИЛКО — син

ЖЕНЯ КАРПЕНКО-КОБИЛКО — невістка

ОЛЕГ ШТУЛЬ — зять

ДАНИЛО й АНТОНІНА ШТУЛЬ та ОЛЕКСА й НАДІЙКА КОБИЛКО — внуки

та вся дальша родина.

Б-во св. Михаїла — Відділ 142 УНС

в ЕЛИЗАБЕТІ, Н. Дж.

проголошує

55-річний ЮВІЛЕЙ Братства

який обходитиме

в суботу, 17-го листопада 1962 р.

Того ж дня відбудуться

БЕНКЕТ І ЗАБАВА

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,

214 Fulton Street — ELIZABETH, N. J.,

на який запрошується гостей з довколишніх і сусідніх Товариств і УНСоюзу.

Спеціяльна програма для вшанування старших членів і урядників за їхню довголітню працю. Для відзначення Ювілею приготовляється видати Пам'яткову Книгу з оголошеннями і тому просимо всі сусідні Відділи про допомогу. (Окремі повідомлення розіслано).

За дальшими інформаціями зголошуватися до фін. секретаря Відділу Мирослава МАРКОВИЧА (FL 1-9683).

КОМІТЕТ БЕНКЕТУ:

Михайло МАРКОВИЧ мол. — голова Бенкету

Григорій ЛЕЩАК — голова квитків

Іван БУТИНЕЦЬ — голова Пам'яткової Книги

Іван ГРУБ — голова програми

Михайло ЯБЛОНСЬКИЙ — голова програми

Михайло ЛАВІНСЬКИЙ — голова програми

Мирослав МАРКОВИЧ — секретар

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

— ПЕРШИЙ РАЗ В АМЕРИЦІ —

Нові ФІЛЬМИ-ОБРАЗКИ з УКРАЇНИ

(міста, села і наші поля)

будуть висвітлені

в УКРАЇНСЬКОМУ ЦЕНТРІ АВРАМЕНКА,

12 St. Mark's Place — New York 3, N. Y.

СУБОТА, 27-го ЖОВТНЯ 1962: Початок: год. 7:30 вечора

НЕДІЛЯ, 28-го ЖОВТНЯ 1962: ДВА СЕАНСИ — год. 5:00 і год. 7:30 веч.

ПОНЕДІЛОК, 29-го ЖОВТНЯ 1962: Початок: год. 7:30 вечора

Цікаві вістки з України, пояснення та відповіді даватиме громадська діячка і письменниця ДАРІЯ МОГИЛЯНКА — Д. ЯНДОВА, яка була цього року на Україні впродовж 35 днів і мала змогу особисто сфільмувати побут на Україні.

При цій нагоді — з нагоди її 40-літнього ювілею і в праці в Канаді — на ниві української культури — можна буде закупити її збірку народніх віршів: „Думи летять на Україну".

Від себе, як керівника Центру, інформую, що вона була одною з перших танцюристкою моїх курсів Школи Українського Танку, який був для неї, неначе, Свщан-зілля для дальшої праці у розвитку українського мистецтва на еміґрації. Вона наполегливо, враз зі своєю родиною працює для добра і слави Канади і України.

ПРИХОДІТЬ МАСОВО ВСІ НА ВИСВІТЛЕННЯ,

які влаштовує

КОМІТЕТ ПРИХИЛЬНИКІВ АКТИВНОЇ ПРАЦІ АВРАМЕНКА

КУРСИ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ

Василя Авраменка

12 East St. Mark's Place — NEW YORK 3, N. Y.

AL 4-7655

Оцим повідомляю все молодше і старше Українське Громадянство про те, що я розпочинаю

ЛЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ:

ІНСТРУКТОРСЬКІ — для тих, що бажають стати учителями для інших;

ЗВИЧАЙНІ — для тих, що хочуть навчитися українських танків.

На курси танків приймається дітей від 5-ти років, а як здібні то й раніше. Шкільна молодь і старші, навіть понад 50 років. — Перші лекції для дітей і старших відбудуться:

в П'ЯТНИЦЮ, 26-го ЖОВТНЯ 1962, год. 5:30 по пол.

в СУБОТУ, 27-го ЖОВТНЯ 1962 р., в год.: 9:00, 11:00, 1:00, 3:00 і 5:00 по пол.

в НЕДІЛЮ, 28-го ЖОВТНЯ 1962 р., в год. 3:00

Прошу всіх уже вписаних і бажаючих записатися з Ню Йорку й околиць, явитися на лекціях у вигідних для них годинах.

Для всіх, що покінчили курс, просимо зголоситися в цілі створення Танкового Клюбу і їх підготови до Бродвейських виступів.

При Студії відкривається КУРС БАЛЕВИХ і МОДЕРНИХ ТАНКІВ, які провадитимуть фахові вчителі. — Вписуйтеся масово!

Після кожної лекції, для всього Громадянства, буде висвітлений — в СУБОТУ, НЕДІЛЮ й ПОНЕДІЛОК — ФІЛЬМ

ОБРАЗКИ З УКРАЇНИ

які висвітлить гостя з Канади

ДАРІЯ МОГИЛЯНКА.

Початок фільмів — год. 7:30 вечора.

ПРОСИМО ВСІХ, ХТО ПРОЧИТАЄ ЦЕ ОГОЛОШЕННЯ ПЕРЕКАЗАТИ СВОЇМ ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ.

Осередок СУМА в Нюарку

— влаштовує —

в суботу, 27-го жовтня 1962 — год. 8:00 веч.

в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ

ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

ДЕКОРОВАНА ЗАЛЯ. — Грає Б. ГІРНЯК.

Всіх, хто бажає гарно забавитись до участи просить

КОМІТЕТ

В НЕДІЛЮ, дня 28-го ЖОВТНЯ 1962 — Год. 2:30 по пол.

на гриші Укр. Спорт. Майдану — при 31-ій Еве. і 124 вул. — College Point, L. I.

— відбудуться —

ФУТБОЛЬНІ МИСТЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ

між

УСК Ню Йорк — S.C. HOTA

ПЕРЕДЗМАГ: год. 12:45: УСК (резерва) — S.C. HOTA (резерва)

ДОЇЗД на площу автом: 34 вул. Midtown Tunnel на Long Island Express Way та прямо RodmanSt., Flushing, а далі Lawrence St. до 31-ої Еве. наліво.

НЕДІЛЯ, 28-го ЖОВТНЯ 1962 р. Год. 2:30 по пол.

МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ Амер. Футб. Ліґи:

Площа: IRONBOUND FIELD Вілсон Еве., Нюарк

Чорноморська Січ — Falcons-Warszawa

ОБИДВІ КОМАНДИ ВИСТУПЛЯТЬ В СКРІПЛЕНОМУ СКЛАДІ.

Доїзд з Нюарку: автобус ч. 31 Wilson Ave до гриша, або з гайвею ч. 1 на Exit Wilson Ave.

Дівоча Академія Сестер Місіонарок Покрови Божої Матері в Стемфорді, Конн.

Цього року шкільний рік у Дівочій Академії Сестер Місіонарок Покрова Божої Матері в Стемфорді почався під знаком дальшого розвою і поширення праці цієї так важної установи для виховання молодих дівчат. Кажемо важної установи у вихованню дівчат, особливо українського роду дівчат, бо фактично ніде в чужій школі не дістануть наші дівчата того, що мають у своїй школі.

Крім предметів, які потрібні, щоб вдоволити вимоги шкільних властей, себто крім навчання за програмою для гайскулів, в обсяг навчання цієї школи входять ще такі предмети, які потрібні, а то й конечні дівчатам українського походження. Вже сама обстановка цієї школи, робить симпатичне враження. Батьків і дитину вітає привітно в українській мові Настоятелька Чина ПБМ, Мати Андрея. Приємно вразило батьків при нагоді цьогорічних вписів, коли вони почули, що одна учениця говорила до своєї мами по українськи і звернулася до Сестри по англійськи. Мати Андрея звернула їй увагу, що вона чейже знає настільки українську мову, що може нею говорити із сестрою. Ця двомовність, і то по змозі перфектна, є побажана і конечна.

У всіх кімнатах, викладових залях, їдальні, в спальнях, розваговій залі, всюди розвішені ікони нашого стилю. На коридорах копії наших церков, цінні пам'ятки нашого церковного будівництва. Каплична, де дівчата мешканки Інституту кожного дня слухають Служби Божої та відбувають релігійні практики, має прегарний наш іконостас. Все це мусить додатньо впливати на душу молодої дівчини і то в такому віці, коли її ум і серце найбільш сприємливі на вплив краси, на все добре чи зле, коли вона сама є в стадії зростання і розвою розумового і світоглядового.

При цій всій обстановці, що творить довкілля, в якому навчається й виховується молода дівчина, важним фактором без сумніву є ці додаткові предмети українознавства, які є обов'язковими для всіх дівчат українського походження. Отже кожного дня година української мови. В залежності від заавансування в читанні і писанні дівчата поділені на групи, щоб могли робити поступи.

Два рази в тижні мають дівчата практичні зайняття. Одного дня вчаться українських вишивок, іншого українського куховарства. Взявши всі ці моменти до уваги, отже передовсім релігійне виховання та участь кожного дня у Службі Божій у своєму обряді, щоденні спільні молитви, молебні чи вечірні при нагоді неділь і свят, ціле довкілля школи та навчання українознавства крім всіх предметів, яких вимагають шкільні власті, мусимо ствердити, ця школа є дійсно благодаттю для українських батьків і дівчат. Батьки, посилаючи свою доню до цієї школи, можуть бути певні, що вона пішла в добрі руки не лише на науку, але й на виховання, а молоді дівчата, якщо не зараз, то напевно пізніше пізнають, чим школа для них була в їхньому житті.

Між членами учительського збору крім Сестер Місіонарок, є відомий педагог, громадський і політичний діяч із Карпатської України, проф. Августин Штефан. **В. Л.**

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

П'ятий З'їзд Пласту в Канаді

Раз на три роки відбуваються в Пласті Загальні Крайові З'їзди. Програма з'їздів не різниться від програм з'їздів других організацій, але характер і спосіб переведення їх у Пласті в останньому часі багато змінився. Звітування чи вибір нового проводу не займають багато уваги учасників, бо ж воно відбувається на письмі заздалегідь перед З'їздом і кожний член має змогу з ним докладно познайомитися, вибір нового проводу — це також формальність. Кожний пост у Пласті є виховним, кожний важливий, почесний. Займають їх особи, що найбільше на них надаються своїми здібностями і обставинами особистого життя. Які далекі ті часи, коли в Пласті велася боротьба за впливи партій, коли в таборах ДП особисті обставини всіх нас були однакові.

П'ятий Крайовий З'їзд Канади відбувся в атмосфері поваги, турботи про майбутнє Пластової Організації, глибокої застанови над причинами неуспіхів, над засобами покращання виховного процесу в окремих уладах.

З'їзд відбувся 6 і 7 жовтня в новому Пластовому Домі в Торонті. Участь у З'їзді взяло 46 делеґатів, частина їх мала повновласті до голосування 17 делеґатів, що не могли прибути, а всі ці 63 голоси репрезентували 1,260 членів. Крім делеґатів на нарадах було 39 гостей і пластунство Торонтонської Станиці. Головну Пластову Булаву репрезентували пл. сен. О. Бойчук з Дітройту, а Крайову Пластову Старшину ЗДА — пл. сен. Т. Дурбак із ЗДА.

Найбільше уваги й часу З'їзд присвятив виховній проблематиці. Хоч крім виховної комісії існувала ще господарська, резолюційна і номінаційна, то майже всі учасники З'їзду перебували на нарадах виховної комісії. Праця її відбувалася в формі дискусії, яка зосередилась біля таких головних проблем: виховна система пластових уладів — сен. Р. Голод; паралельність вимог окремих жіночих і чоловічих уладів — сен. З. Кахнавець; різниці в програмах діяльности новацтва й юнацтва — сен. В. Янішевський і ст. пл. В. Медвінський; самоуправа і самодіяльність в УПЮнацтва — ст. пл. Н. Юрчук; форми праці з старшим юнацтвом — ст. пл. О. Вітушинська; поле діяльности старшої пластунки — ст. пл. Х. Волицька; поле діяльности старшого пластуна — ст. пл. Тарас Закидальський; пластова література, методичні посібники, журнали, система змагань (точкування і хрестикування), пластові проби й вмілості — сен. В. Палієнко; система вишколу і ступенів пластового виховника, — сен. О. Зелена; сучасний пластовий виховник — ст. пл. Ю. Борис; живучість Пласту на еміграції в культурних надбаннях українців — сен. Т. Горохович; актуальне з пластового життя — сен. Ц. Паліїв; актуальне з новацького життя — сен. І. Виницька. Дискусію розпочинали завчасу підготовані до даної теми дискутанти, доповнювали її інші, яких було все більше як часу, що був призначений для праць комісій. Вислідом праць комісій був ряд резолюцій, що стануть для нововибраного Проводу пляном праці на найближчі три роки.

Крім внутрішніх, чисто ділових резолюцій, З'їзд ухвалив також резолюції загального харцактеру.

Новий Крайовий Пластовий Провід вибрано на чергові 3 роки у такому складі: а) Крайова Пластова Старшина: Ц. Паліїв — голова, о. В. Івашко 1-ий заст. голови, А. Козак — 2-ий заст. голови й кр. ком. пластунів, Я. Зорич — кр. ком. пластунок, С. Гела й О. Білоус — секретарі, Б. Миндюк — госп. референт, О. Тарновський — прес. реф., П. Веприк — голова пластового сеньйорату; б) крайова перевірна комісія — Ю. Пясецький — голова, Б. Мельник, М. Зелена, Р. Сенчук і Я. Іванусів — члени; в) крайовий суд чести: Я. Спольський — голова, І. Монастирський, Т. Руденський, А. Гладилович, І. Лучка і З. Кахновець — члени.

В останніх двох роках пластунство мало багато нагод відбувати імпрези святкового характеру, тому З'їзд цей був скорше курсом, тобто своєрідним вишколом, а не парадою. Думаю, що вислід праці, проведеної на ньому, заважить на майбутньому Пласту в Канаді.

Більшість учасників — це молодші члени сеньйорату і старше пластунство. Раділо серце спостерігати їхні спроможності зрозуміти складні виховні проблеми, їх щирість, їх веселість, бажання співвідповідати за долю Пласту, щоб міг він служити усім своїм добром українській спільноті в Канаді, всьому народові нашому й справі його визволення.

Пл. сен. Т. Горохович

Хроніка УВАН в Канаді

Участь у конференціях; досліди. В травні 1962 проф. Я. Б. Рудницький відбув наукову подорож до ЗДА і Европи. В Ню Йорку взяв участь в конференції Американського Назвознавчого Т-ва та перевів певну працю в бібліотеках. Із ЗДА проф. Рудницький вилетів до Мальти на спеціяльне запрошення для дослідчої праці. Там, при дружній асистенції проф. Г. Аквіліна, дра Бланше, д-ра Пуллічіно і ін., відвідав університет, бібліотеки, музей т. п. та перевів певні досліди з головною метою знайти сліди стосунків Малтійського Ордену з Запорожською Січчю та взагалі з Україною. Короткий звіт з цих дослідів друкується в журналі „Сучасність", з ч. 7/19.

Повертаючися з Мальти, проф. Рудницький відвідав Рим, Мілляно, Лювен і Лондон в наукових і дослідчих цілях, а відтак повернувся до Канади і взяв участь в конґресі бібліотекарів Канади в Отаві.

Публічні сесії. На публічній сесії 3-го червня проф. Яр Славутич зробив доповідь про творчість поета В. Свідзінського, замордованого московськими окупантами, а 13-го липня літературною секцією УВАН, при співучасті редакції жіночих журналів „Жіночий світ" та „Промінь", улаштовано літературний вечір поетки Ганни Черінь з її участю.

Участь у VII Конґресі Українців Канади. Від УВАН і Наукової Ради взяли участь проф. Я. Рудницький, проф. Е. Вертипорох, д-р М. Мандрика, проф. М. Боровський. При їх участі й під проводом Наук. Ради переведено працю Культурно-Освітної Комісії в складі 22 осіб. Резолюції комісії прийняті пленумом конґресу.

Вшанування пам'яті пок. члена УВАН, с. п. проф. Дм. Сокульського. На засіданні Президії УВАН вшановано його пам'ять одногодинною мовчанкою й доповіддю президента УВАН. Рішено видати черговий випуск „Україніка Кенедіяна", якої покійний був співредактором, в пошану його пам'яті.

Взаємини з науковим світом. Як те вже увійшло в систему, робиться сталий обмін виданнями УВАН з виданнями наукових інституцій світу та виконуються замовлення певних інституцій (головно університетів і бібліотек) на видання УВАН.

Видавничі справи. Згідно з сталим пляном видавництва УВАН вийшли чергові випуски з серії „Славістики", „Ономастики", „Україніка Кенедіяна", „Булетень УВАН", чергове число серії „Література" (праця О. Копач) друкується.

Видання Українського Етимологічного Словника проф. Я. Рудницького. Вийшов перший зошит. З причини відмови американських та европейських фундацій в допомозі на видання власним коштом з тим, щоб на дальші зошити зібрати субсидії від українських організацій, як меценатів на цю важну справу. З УВАН зроблено угоду в справі участи УВАН у цьому виданні.

Пожертви. Надійшла пожертва від Українського Робітничого Союзу в Скрентоні, ЗДА, в сумі 100 дол. Сердечна подяка жертводавцям.

● Італійське міністерство здоров'я розпорядило надзвичайні заходи охорони у зв'язку із смертю на віспу одного з пасажирів корабля, що причалив до порту в Бріндізі. Корабель їхав з Трієсту до Кейптавну в Південній Африці з кругло 300 пасажирами. Його зупинили на карантанну.

● Департамент рільництва повідомив, що немає доводів на те, щоб так званий „Земельний банк", введений за президентури Айзенгавера, приспішив зменшення числа населення затрудненого на фармах. Ця програма давала відшкодування фармерам за ту землю, якої вони не управляли.

24-ий Відділ СУА в Елізабеті при праці

Минули літні місяці і Відділ приступив із свіжими силами до праці. У вересні взяв зорганізовану участь і пікніку в Випані, що його влаштував Відділ і Окр. Рада в Нюарку. В цілі здобуття грошей на Стипендійний Фонд ім. бувшої голови Окр. Ради бл. п. О. Гординської. Членки мали змогу пізнати жіноцтво з інших Відділів. Прекрасна погода причинилася, що всі приявні були вдоволені та їхали домів відсвіжені і повні охоти до дальшої спільної праці. — На 20-го жовтня заплянував Відділ допомогти у виступі знаної балетної групи під проводом балетмайстра українського роду Алекса Бережного, що гостює в Америці і виступає під патронатом департаменту стейту. Ми тут в Елизабеті рідко маємо нагоду побачити цього роду виступи, тому дуже радо Відділ взяв на себе обов'язок допомогти нашому талановитому землякові на його дальшому шляху до слави. — На листопад запляновано прогульку до Об'єднаних Націй, а на грудень вшанувати 30-ліття Відділу.

І. Л., прес. реф.

Противники де Голя переконані в його недалекому упадку

Париж. — Голова підпільно-революційної організації, так званої Ради національного спротиву, кількакратний прем'єр Жорж Бідо, який скривається за кордонами Франції і відтіль керує рухом проти режиму де Голя, заявив, що відкликано виданий тією організацією наказ убити президента де Голя з уваги на всеодно недалекий упадок того французького лідера. Жорж Бідо не виключає, що де Голь переможе ще у плебісциті над способом вибору майбутніх президентів Франції, що відбудеться 28 жовтня ц. р., але водночас він заповідає світлу перемогу політичних партій, опозиційних супроти де Голя, в парляментарних виборах в першій половині листопада ц. р. Жорж Бідо признає, що „майбутність буде важка", маючи на увазі хаос, що грозить Франції після відходу де Голя від влади, якщо вибори вийдуть на його шкоду. Але водночас Бідо висловив переконання, що „все ж появилася надія на те, що не прогнано з Франції почуття її гідности". У зв'язку з отією заявою Жоржа Бідо, проголошеною невідомо коли й відкіль, газети пригадують, що на президента де Голя виконано два атентанти — 8 вересня 1961 і 22 серпня ц. р. З-посеред арештованих 16-ох осіб, полковник інженерських відділів летунства Жан Марі Бастієн Тірі признався до очолювання останньої змови проти де Голя та до тісного зв'язку в цій справі з Жоржом Бідо. Бідо узалежнює „помилування" де Голя від того, чи уряд де Голя стосуватиме терор проти членів французького підпілля, чи толеруватиме те підпілля.

Індія переговорює про закуп зброї у Москві і на Заході

Ню Делі. — Опинившись у насправжній, хоч і невиповідженій, війні з комуністичним Китаєм, Індія ствердила відразу, що вона до такої війни в Гімалайському терені не приготована, не маючи ані достатнього числа транспортних й бойових літаків, ані кращої за комуно-китайську стрільної зброї. Тому вона повела гарячкові заходи однаково у Москві, як у Лондоні й Вашингтоні, щоб поповнити ці свої браки. Переговори про закуп совєтських ракетних бойових літаків „МИГ-21" ще не були закінчились і Індія хоче тепер приспішити їх. Вона вже користується совєтськими гелікоптерами МІ-4, які можуть підніматись у висоту 20.000 стіп з тягарем 3.500 фунтів, та транспортними літаками „АН-12", які можуть летіти на висоті 30.000 стіп із тягарем 26.500 фунтів і розвивати швидкість 400 миль на годину. Комуно-китайсько-індійські бої ведуться у верховині найменше на 12.000 стіп. Вашингтонські офіційні кола заперечують, наче б Індія старалась за зброю від Америки, але газети твердять, що неофіційно поведено такі заходи. Але найбільші достави зброї приходили дотепер для Індії з Британії і тому Індія і тепер старається дістати відтіль якнайшвидше нову зброю. Комунофільський і пацифістичний індійський міністер оборони Крішна Менон чимало, мабуть, завинив у невідповідній підготові індійських збройних сил на китайському фронті. Тепер він виступає з гострими протикитайськими заявами. Амбасадор ЗДА в Індії, Джон Гелбрейт, який був на відпустці в Лондоні, мерщій вернувся до Індії.

Атомовий фізик д-р Лепп заявляє, що ЗДА мають забагато атомових бомб

Вашингтон. — Д-р Ралф Е. Лепп, який під час другої світової війни працював при продукції атомової бомби, заявив, що ЗДА мають такі великі запаси атомових бомб, що „могли б 25 разів знищити все населення СССР". І тому то, на думку цього атомового фізика, Комісія Атомової Енергії повинна припинити продукцію атомових бомб, і за ті гроші та з матеріялу продукувати атомову енергію для мирних цілей. На думку цього атомового фізика ЗДА мають такий арсенал атомової зброї, що має силу 30.000 меґатонів, що рівняється 30 більйонам тонн вибухового матеріялу ТНТ. Д-р Лепп цитував державного секретаря Діна Раска, який сказав, що до 1966-го року ЗДА можуть подвоїти свій запас атомових бомб. Атомові бомби стають дешевші, коли їх сила збільшується. 100,000-тоннова бомба коштує — $750.000; одномеґатонова бомба — 1.000,000; 10-меґатонова — 1.100,000 і 100-меґатонова — $1.200.000.

Летунство домагається $23 більйонів

Вашингтон. — Летунство хоче збільшити видатки у фінансовому році, що почнеться 1-го липня 1963-го року. на $3.500,000,000, і витрати на летунство в 1964-му році мали б становити $23,500,000,000. Летунство заявило, що воно не закидає своєї пропозиції розбудовувати далекосяжні бомбовики РС-70. З цього виходить, що в 1963-му році знов буде завзята боротьба в Конґресі за оці розвідчі далекосяжні бомбовики РС-70. Уряд є проти будови цих літаків тому, що вони були б готові аж тоді, коли вже буде більша скількість далекосяжних ракет. Секретар летунства Юджін М. Цукерт виготовив бюджет летунства.

Серум крови має протипістрякову властивість

Атлантик Сіті, Н. Дж. — Д-р Едвард МекЛофін із Крайового Протипістрякового Інституту в Бетесді, Мериленд, звітуючи на зборах Американського Хірургічного Коледжу, повідомив, що йому вдалося ствердити, що серум крови має субстанцію, яка відзначається протипістряковою властивістю. Пацієнти, які нездужають на пістряка, мають в своїй крові менше тієї субстанції, як зовсім здорові особи. Д-р МекЛофін назвав цю матерію МФ-10 (фактором МекЛафіна) і її можна відділити від крови, вона є біла, пушиста і без запаху. Серум крови — це плинна частина крови, у відрізненні від таких елементів як білі і червоні її тільця. Д-р МекЛофін ствердив, що матерія МФ-10 припиняла ріст пістряка в тваринах і продовжувала їм життя.

● Департамент Рільництва ствердив, що пересічний фармер мусить продати своїх продуктів за $5, щоб заробити один долар. Щоб мати річний прибуток в сумі $2.500 то фармер мусить продати продуктів на суму $13.400, а $5.000-річний прибуток вимагає продати продуктів на $26,800.

Посмертні згадки

Анна КАМІНСЬКА з дому Мазняк, — членка Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 388 УНСоюзу в Честері, Па., померла в дні 15-го вересня 1962 р., на 71-му році життя. Покійна походила з села Вілина, пов. Самбір, Зах. Україна. Чоловіка втратила ще в 1932 р. Полишила у смутку дві доньки: Юлію і Євгенію, 6 внуків, та одну правнуку. Похорон відбувся 18-го вересня ц. р., при участі Родини, Приятелів та Членів Т-ва до укр. прав. церкви Преч. Діви Марії, а опісля на цвинтар Lawn Craft. — Вічна Їй Пам'ять!
Є. Воловиняк, секр.

Анна ТУРЧИНСЬКА — довголітня членка Т-ва ім. Богдана Хмельницького, Відд. 137 УНСоюзу в Вест Істон, Па., померла в дні 25-го вересня 1962 р., проживши 68 років. Покійна походила з села Підгорець, пов. Золочів, Зах. Україна. Полишила у смутку чоловіка Івана, сина Володимира і доньку Олену та двох внуків. Похорон відбувся у п'ятницю, 28-го вересня ц. р., з кат. церкви St. Michaels, на цвинтар St. Mary Magdalene, Easton, Pa. — В. Їй П.!
Ст. Колодруб, секр.

Анна БАЙОР, — довголітня членка Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94 УНСоюзу в Гемтремку, Миш., померла в дні 25-го вересня 1962 р., проживши 70 років. Покійна походила зі села Поздяч, пов. Перемишль, Західня Україна. Покійна полишила у глибокому смутку чоловіка Василя, дві доньки: Стефанію й Ірину, 4 внуків та 2 братів. Похорон відбувся дня 29-го вересня ц. р., з пох. заведення до укр. греко-кат. церкви Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії, при великій участі Родини, Членів Відділу, Членів Союзу Українок, Від. 26, С-ва Неп. Зач. Преч. Діви Марії, Приятелів та Знайомих, на цвинтар Mount Olivet. — Вічна Їй Пам'ять!

Анна ГУНКАЛО, зам. **ХОЛЕВІНСЬКА** — членка 252 Відділу УНСоюзу, Т-ва ім. Тараса Шевченка в Шикаґо, Ілл., відійшла у Вічність у передчасному віці, по тяжкій і довгій недузі в дні 27-го вересня 1962 року. Покійна народилася 1902 р., в селі Кутуля, пов. Яворів, Зах. Україна. Полишила у глибокому смутку чоловіка Степана, дочку Ольгу, двох синів: Павла і Володимира і 9-ох внуків. Похорон відбувся дня 29го вересня ц. р., з пох. заведення до катедр. Собору св. Володимира, а відтак на цвинтар Elmwood, Ill. Покійна була примірною членкою УНСоюзу, до якого вступила 1933 р. — Вічна Їй Пам'ять!
С. Маланчук, фін. секр.

● РОЗШУКИ ●

Отця ВОЯКОВСЬКОГО Миколу Сильвестровича і його дружину ВОЯКОВСЬКУ Анну Юліянівну пошукує родина з Краю. Хто знав би їх адресу, або вони самі, прошу ласкаво зголошуватися на слідуючу адресу:
Mr. Oleksa YAREMISZYN
177 Sherman Avenue
Trenton 8, N. J.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНО-ХАРИТАТИВНА СЛУЖБА
б. Український Червоний Хрест
пошукує:
Дочку Марії ЯРОШЕВСЬКОЇ, нар. в 1943 році.
Івана і Теодора СТЕБЕЛЬСЬКИХ, перебували у Бразилії у місті Парана.
Івана БУЧКА, який в 1945 році перебував у (Саксах).
Миколу, Олексу і Івана БІЛЯЦЬКИХ.
Хто знав би про вище пошушукувані особи, просимо подати на адресу:
Ukrainischer Medizinischer und Caritativer Dienst
Muenchen 2,
Dachauerstrasse 9/II

ТАРЗАН, ч. 4928. Воллес далі оповідає...

"WE CAN INVESTIGATE THE WRECKED PLANE," TARZAN SUGGESTED. LIEUTENANT EVANS NODDED GRIMLY, "LET'S GO!"

"ANOTHER THING," SAID WALLACE AS THE MEN BEGAN THEIR TREK, "WE'VE HEARD RUMORS WHICH CONCERN THE STOLEN SERUM."

"SOMEONE IS CURING THE SICK AND THUS GAINING TREMENDOUS POWER AMONG THE BUSH TRIBES-- A FANTASTIC CREATURE WHO IS KNOWN AS THE 'KING OF THE WITCH DOCTORS'!"

— Ми можемо оглянути розбитий літак, — пропонував Тарзан. Ляйтенант Еванс понуро притакнув. — Ходім!

— Інша справа, — сказав Воллес, коли чоловіки почали йти. Ми чули поголоски, які відносяться до вкраденого серум.

— Хтось виліковує недугу і таким способом здобуває велику силу між племенами в чагарнику... Фантастична креатури, знана як „король знахурів"!